

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XVI. Van eenen ghesandt van Gorcom ten Briel ghesonden veur
de saecke vande ghevanghenen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

Graues mondt oock dickwils ghehoort wierden. En veur-waer hadden sy in dit stuck willen te werck gaen naer den onbersadelycken haet die sy teghen de Martelaers droeghen / sy souden-se hebben connen met vele grouwelijcker maniere van sterue ter doodt brenghen. Maer hun veur-nemen was/hen-lieden niet soo seer de swaerste als de schandelyckste doodt aen te doen / ghelyck eer-tijds de vermoorders van den sone Godts / die by den Wyfen-man spreken: Laet ons hem met de aller-schādelyckste doodt ver-

Sap. 2.

doemen. Dan ghelijcker-wijs als de Joden daer-om hebben Christo de doodt des cruyces aenghe-daen / om dat die doen ter tijdt veur de aller-leelijckste ende aller-beschamelijckste wierdt ghehouden / al-soo dese en hebben gheen leelijcker oft schandelijcker doodt connen ghebinden onder alle die nu ter tijdt ghebruyckt worden / daer sy de heylighe Martelaers mede souden doen steruen / dan dat sy hen aende galghe hanghen ende niet stroppen verwor-gen souden. Maer het is seer wel gheseght van S. Augustijn: dat Christus daer-om verkosen heeft de uyterste maniere van steruen / op dat sijn Martelaers gheen maniere en souden vresen.

L. 1. de
symbol.
cap. c. 3.

CAPITTEL XVI.

Van eenen ghesandt van Gorcom ten Briel ghesonden veur de saecke vande ghevanghenen.

TEr wijlen dat dese dinghen binnen den Briel ghebeurden / hebben sommighe Catholijcken seer neerstelijck ghearbeydt tot de verlossinghe der ghevanghenen. Wy hebben hier veuren verhaelt / hoe datter van wegghen den Magistraet van Gorcom bzieuen waren ghesonden aen den Prince van Orangien / by de welcke verlocht wierdt / dat

by de Gheestelycke mannen die ghevanghen waren
 los ende by soude doen ontslaen. Soo zijn den
 seuensten daghe Julij binnen Gorcom ghebraght
 vrieuen vanden seluen Prince van Orangien tot al-
 le Officiers van stedē oft eenige andere plaetsen/ hen
 bevelende/ dat niemant hem en soude pijnē eenige
 Gheestelycke personen oft Religieusen om hen Or-
 den oft professie wille hinderlyck te wesen / maer
 dat sy met het ander volck gelyckelyck souden ghe-
 nieten priuilegie van vrydom ende Sauue-garde.
 Dese vrieuen zijn ter handt ghebraght aen Marinus
 als Gouverneur van t' Casteel van Gorcom : die
 het originel van dien by hem bewarende / heeft een
 copije daer van gheschreue gesonden naer den Bziel
 tot den Graue van Lumme / ende dat deur eenen
 Catholijcken man eenen rechts-gheleerden/ dien het
 stuck vande verlossinghe der ghevanghenen seer ter
 herten gingh. Want by ontfanghen hebbende de
 commissie vande Magistraet / met de deur-seyde
 copije vande vrieuen vanden Prince van Orangien/
 is s'ander-daeghs heel vroegh t'schepe ghegaen/
 ende met sterck ende vele te roeden / wel rasch naer
 den Bziel ghetoghen : ende is al-daer ghecomen
 op den auondt-stondt als nu de tweede onder-vra-
 ginghe vande Martelaers ghehouden was. Sijn
 last was van wegghen de Magistraet ende gheniepn-
 te van Gorcom deur den ghevanghenen by den
 Graue ten besten te spreken/ende sonderlinghe deur
 H. Lenaerd den opper-Pastoor vander Stadt.
 Wiens suster oock met ongeloouelijcke affectie deur
 haren broeder besorghet zijnde / was bereedt sijn
 rantsoen te maecten met thien dupsent croonen / en-
 de t' selue gheldt aen alle canten te gaen soecken. Den
 ghesandt by den Graue binnen gheleydt zijnde/
 wordt bevolen eerst deur al te toonen sijn vrieuen
 van

van passe-poxt. Die heeft hy ghetoont/ gheschreuen
 by den Grefkier sijner stadt / beginnende al-dus :
 Mijn Heere Marinus Brandt bevelet allen die-
 naers der ghemeyntē dat sy desen R. vzyghlyck laten
 ouer ende weder gaen/ etc. Ende Marinus hadde
 dit met sijne eyghene handt onder-teeckent. Dan
 als de Edelinghen die by den Graue stonde en hoor-
 den dat hy inden vzyef wierdt Heer ghenoeint / ghe-
 stoozt wesende deur de vermetentheydt van desen
 onedelen slechten mensche / by-sonder om dat het
 vermoeden was dat hy hem de heerschappije oft
 ouerighepdt der seluer stadt eeuwiglyck wilde toe-
 schryuen / hebben't seer qualijcken ghenomen : by-
 auenturen deur dien dat sommighe van hen metter
 herten ende ghedachten al-reede naer de selue oue-
 righepdt stonden. Waer deur gheschiedt is dat de
 laecke der ghevanghenen/ die de ghesandt oock van
 Marinus wegghen begheerde te recommanderen /
 grootelijcks verachtet ende beschadicht is. Daer
 naer / heeft hy ghetoont vzyeuen vande Magistraet/
 by welke ghetupght wierdt / dat de ghevanghe-
 nen die van Gorcom derwaerts ghebraght waren
 alle te samen mannen met eeren waren / die noyt
 yemandts ter werelddt leuen oft goeden en hadden
 ghesocht / maer ter contrarien de ghemeynte / ende
 de borgherije soo in't openbaer als in't verborghen
 deughdt ghedaen. Oock heeft hy voozdt-ghebraght
 de copije vande vzyeue vande Prince van Orangien
 aen de Ouerstē van alle steden/ aen-gaende den vzy-
 dom vande Priesters ende Geligieusen. Daer-en-
 bouen heeft hy dit merckelijck ghepraemt / dat
 in het ouer-gheuen van t' Casteel van Gorcom met
 clare woorden by eede belouet was allen den ghenen
 die op't Casteel waren hun leuen te salueren / soo
 wel gheestelijcke personen ende Geligieusen / als

wereldtlijcke / sonder eenigh uyt-neemen oft onderscheedt. Maer op alle dese dinghen die vanden gheslandte eenen gheleerden ende wel-sprekenden man neerstelijck waren aen-ghegheuen / heeft de Graue deur het gheweldt van lijnen toornighen moedt in deser manieren gheandtwoordt: Dat hy ni ouerlanghe gheswozen hadde de doodt van alle Paven en Monicken die ten Bziel ghebraght soudent worden: want hy sekerlijck deur-gheuomen hadde in deser manieren te wreken de doodt vande Grauen van Egmondt ende Horne ende andere vanden Edeldom van Neder-landt / de welke / soo hy seyde / de Hertoghe van Alba met onberdzaghelijcke tyranije hadde om-ghebraght. Voorzits aengaende d'bevel vanden Prince van Orangien / dat hy t'selue niet met allen en achtete / noch dat de selue ouer hem niet en hadde te bevelen. Dat hy soo wel meester ende heer vande republike was als de Prince van Orangien. Ende / in t'cozt / dat hy noch den Prince noch pemanden anders veit ouerste en kende wiens beuele hy soude moeten onder-danigh zyn. Dit was hy-naer het begriyp van sijn andtwoordt: inde welke niet een woordt ghesmelt en wordt van te onder-houden het contract van het ouer-gheuen des Casteels. Ende niet sonder redene hebben sommighe hen laten veur-staen / datter niet soo seer inden weghe en was van de ghevanghesten los te laeten / dan het bevel van den Prince van Orangie. Om dies wil dat de hoouerdighe ende glorieuse mensche niet en moght hooren spreken van eenen ouersten bouen hem. Ende t'is kennelijck genoegh dat de Wyse-man seght: Onder den hoouerdighen is al-tijdt twist. Nu de Edelkieden die Lumme aen-hinghe hadden verscheyden ende contrarie bedryf in dese saecke. Een Trelong ghe-

ghenoemt deur het smecken ende beloften der ghesner die deur de ghevanghenen solliciteerden / aenghelockt zynde / dede wel neerstelijck ende dapperlyck sijn beste om hen te verlossen. Ter contrarien een Biederode en was noch niet met bidden noch met gelt oft goet te beweghen tot sulcken rechtveerdighen saecke. Oock die van Gorcom ten Ziele geromen waren streden teghen malckanderé. Want die Catholijck waren oft de Martelaers van bloede bestonden (onder welke deur aen gerekent moeten worden de twee epgene broeders vanden Gardiaen) versochten alle middelen om de ghevanghenen upt doodts noodt te helpen. Maer die Geus ghesint waren / bedoquē al het deur-nemen en sozghvuldighydt der Catholijcken met hunnen contrarien bezijue / bouen al daer toe trachtende dat de ghevanghenen metten eersten souden om-gebraght worden. Ende om dese redene alleen hadden dese goede ende Euangelische mannen / achter-latende hun epgen negotien ende huyl-werck / de reyse tot den Ziel toe aen-ghenomen. Der welcker namen ick hier niet en beghere by te teercken / hoe wel dat spijghel ghehoegh bekent zijn.

CAPITTEL XVII.

Vande stantastighe ghetrouwigheydt van P. Nicolaes, ende hoe sijn broeders verlof ghecreghen hebben met hem alleen buyten den kercker te spreken.

Nsal ick gaen verclaren wat vroom-hertigheydt P. Nicolaes Pieck der Minder-broeders Querste ghetoonit heeft in deur te staen ende dat te houden de trouwe deur welke hy aen Gode boen al ende daer naer aen sijne broeders de Geli-